

**UCHWAŁA NR XXVI/255/12
RADY MIEJSKIEJ W GŁUCHOŁAZACH**

z dnia 28 grudnia 2012 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie na 2013 rok**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 , Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz.1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 , Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 , Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz.1458 oraz z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010r. Nr 28, poz.142, Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011r. Nr 21, poz.113, Nr 40, poz.230, Nr 117, poz.679, Nr 134, poz.777, Nr 217, poz.1281, z 2012r., poz.567/ w związku z art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z 2009r. Nr 206, poz.1589, z 2010 Nr 28, poz. 146 i Nr 125, poz. 842, z 2011r. Nr 149, poz. 887/ - Rada Miejska w Głucholazach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na 2013 rok w Gminie Głucholazy, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Głucholaz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2013r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Mariusz Migala

„Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie”¹ zostaje utworzony:

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
NA 2013 ROK**

¹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.).

Spis treści

<u>Rozdział I Wiadomości ogólne</u>	3
1. Podstawa prawna Programu	3
2. Skróty stosowane w Programie.....	4
3. Definicja i cykle przemocy	4
4. Stereotypy dotyczące przemocy	6
5. Skutki przemocy	7
6. Zasady działania Programu	9
7. Cele Programu	9
8. Działania	10
9. Realizatorzy Programu.....	10
<u>Rozdział II Diagnoza problemów przemocy w rodzinie na terenie Gminy Głucholazy</u>	15
1. Informacja o gminie.....	15
2. Dostępne dane liczbowe na temat zjawiska przemocy	17
3. Analiza SWOT	23
4. Metody i formy pracy adresowane do osób i rodzin znajdujących się w sytuacji przemocy w rodzinie	25
5. Instytucje, w których może być udzielona pomoc ofiarom przemocy w rodzinie	25
<u>Rozdział III Zadania i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na 2013 rok</u>	28
1. Plan działań	28
2. Harmonogram realizacji zadań	29

Rozdział I

Wiadomości ogólne

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową. W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy oraz zmniejszania jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na 2013 rok na terenie Gminy Głuchołazy**, zwany dalej **Programem**.

Główną intencją Programu jest realizacja zadań gminnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy, szczególnie poprzez promowanie oddziaływań profilaktycznych i wsparcia ofiar przemocy na każdym etapie ich powrotu do normalnego życia. Przemoc w rodzinie stanowi poważny problemem społecznym, wobec którego niezbędne jest tworzenie sieci wsparcia, którą będą tworzyły osoby profesjonalnie pomagające: pracownicy socjalni, pedagodzy, psycholodzy, kuratorzy, policjanci, lekarze, ratownicy medyczni. Istotną częścią Programu jest harmonogram działań. Cele, działania i zadania Programu będą podlegać ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Głuchołazy w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Niektóre z działań przedstawione w Programie mają charakter długofalowy, więc ich realizacja będzie kontynuowana w następnych latach. Podczas realizacji Programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie mogą ulec zmianie w miarę potrzeb, sytuacji społecznej, warunków życia rodzin itp.

1. Podstawa prawna Programu

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 Nr 175, poz. 1362 ze zm.)

- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz.1356).

2. Skróty stosowane w Programie

Program- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przed Przemocą;

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

OIK- Ośrodek Interwencji Kryzysowej;

SWOT- technika analityczna zawierająca mocne i słabe strony Programu oraz zagrożenia.

3. Definicja i cykle przemocy

Zgodnie z art. 2 ust.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dn. 29 lipca 2005r. przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także cierpienia i krzywdy moralne, u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc domowa rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Zjawisko przemocy nie jest jednoznaczne. Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy: fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną i zaniedbanie.

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego . Do grupy osób pracujących z rodziną , w której występuje przemoc należą: pracownicy socjalni, pracownicy służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, funkcjonariusze organów ścigania, terapeuci, pracownicy organizacji pozarządowych

Ze względu na wieloaspektowy charakter można powiedzieć, że interesujący nas problem przemocy w rodzinie posiada wiele płaszczyzn i manifestuje się

w różnorodny sposób. Dowodem na taki stan rzeczy jest nie tylko mnogość definicji i typologii pojęcia „przemoc w rodzinie”, ale również istnienie i wykorzystywanie różnorodnych metod przeciwdziałania temu zjawisku.

Na przemoc w rodzinie można patrzeć z różnych punktów widzenia przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną.

Perspektywa indywidualna to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat sprawcy.

Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc.

Perspektywa społeczna to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy oraz czynniki mogące sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać.

Na przemoc w rodzinie można spojrzeć również z perspektywy:

- **prawnej** - kiedy akt przemocy jest przestępstwem określonym w kodeksie karnym i zagrożonym określoną karą,
- **moralnej** – kiedy dokonywanie przemocy to krzywdzenie słabszego, a sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych,
- **psychologicznej** – kiedy przemoc to sytuacja cierpienia i bezradności, która odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne oraz złożone procesy interakcji między sprawcą a osobą doświadczającą przemocy.

Pomimo sporów definicyjnych zjawisko przemocy w rodzinie, czyli intencjonalne działanie członka rodziny, wykorzystującego nierównowagę sił, naruszające prawo i dobra osobiste jest przede wszystkim indywidualnym dramatem osób jej doświadczających.

Zatem z każdego punktu widzenia przemoc w rodzinie może być różnie opisywana, może wywoływać różnorodne emocje, począwszy od skrajnego współczucia po gniew i sprzeciw.

Przemoc w rodzinie nie jest czynem jednorazowym. Bardzo często ma długą, kilkunastoletnią historię.

Powtarza się według określonych prawidłowości. W przemocy można zaobserwować trzy fazy:

- **faza narastającego napięcia** – wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe. Przyczyną mogą być błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja;
- **faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonywać strasznych czynów nie patrząc na krzywdę innych. Często w tej fazie ofiary proszą o pomoc. Może tu być interwencja Policji;
- **faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazania ofierze miłości. Sprawca próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny, miły, robi prezenty. W tej fazie ofiary, które były gotowe uciec zostają. Sprawca długo nie jest gotowy być w tej fazie i roli i wszystko zaczyna się powtarzać.

4. Stereotypy dotyczące przemocy.

W świadomości wielu osób funkcjonują mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, przy czym większość z nich jest używana jako argument za stosowaniem przemocy lub jako jej usprawiedliwienie służące do ukrycia, zamaskowania i zbagatelizowania problemu. Są one bardzo niebezpieczne, gdyż z jednej strony zniewalają ofiarę przemocy dając sygnał o społecznym przyzwoleniu na przemoc i o bezkarności, a z drugiej strony utrudniają świadkom reagowanie i decyzje o pomocy dla ofiar.

Oto przykłady niektórych stereotypów:

- **przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać** – natomiast przemoc, wykorzystywanie, bicie, gwałcenie jest przestępstwem ściganym przez prawo;
- **przemoc zdarza się tylko w rodzinach patologicznych** – przemoc występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej;
- **przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary** – przemoc to także poniżanie, obelgi, zastraszanie, zmuszanie do określonych zachowań, grożenie;

- **to był jednorazowy incydent** – rzadko kiedy przemoc pojawia się tylko raz. Ofiary proszą o pomoc w ekstremalnych sytuacjach, gdy mają już za sobą długą historię przemocy;
- **gwałt w małżeństwie nie istnieje** – każdy ma prawo do decydowania o swoim życiu intymnym, akt ślubu i wspólne życie nikomu tego prawa nie odbiera;
- **gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy** - osoby doznające przemocy znajdują się w bardzo trudnej sytuacji wypełnionej bólem, cierpieniem, strachem, bezsilnością i poczuciem osamotnienia. Tkwienie w związku pełnym krzywdzenia wynika między innymi z wyznawania tradycyjnych wartości takich jak miłość, trwałość małżeństwa, mylnego przeświadczenia, że sprawca jest dobry dla dzieci, gdyż ich nie bije, przekonania o zależności ekonomicznej od sprawcy i niemożności samodzielnego funkcjonowania, wiary w obietnice sprawcy, że się zmieni, itd.

5. Skutki przemocy.

Do najczęstszych skutków stosowania przemocy w rodzinie zaliczyć należy skutki o charakterze indywidualnym, społecznym oraz ekonomicznym.

Skutki indywidualne ponoszą osoby uwikłane w przemoc, czyli ofiary przemocy oraz jej sprawcy. Osoby dorosłe doznające przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa będącego skutkiem przewlekłego stresu, depresji, mogą doznać urazów fizycznych, czy trwałego kalectwa. Skutkiem przemocy mogą być też: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych.

Sprawcy przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku zabójstwa przez ofiarę w akcie samoobrony lub samobójstwa (najczęściej po zabójstwie ofiary), mogą doznać urazów, trwałego kalectwa. Skutkiem może być też bezdomność, która najczęściej dotyczy osób, które opuściły zakład karny lub/i mają problemy z uzależnieniami (m.in. od alkoholu);

Skutki społeczne dotyczą nie tylko tych osób, które bezpośrednio przemocy doznają, czy stosują. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej

potrzeby psychologicznej - bezpieczeństwa. Przeżywają wiele negatywnych uczuć tj. lęk, wstyd, poczucie winy, co może prowadzić do występowania u nich zaburzeń emocjonalnych i zaburzeń zachowania. Niektóre dzieci mając problem z negatywnymi uczuciami sięgają po środki uzależniające.

Dorośli, którzy jako dzieci doświadczyli przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica.

Przemoc w rodzinie niesie za sobą również **skutki ekonomiczne**. Ponosi je każdy obywatel. Skutki ekonomiczne, związane z systemowym wsparciem osób uwikłanych w przemoc można zobrazować poprzez wskazanie instytucji bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy w rodzinie, tj.:

- *Policja* – wielokrotne interwencje w domach, przyjmowanie pokrzywdzonych w komisariacie, wizyty dzielnicowych i funkcjonariuszy ds. nieletnich w miejscu zamieszkania rodzin dotkniętych przemocą, umieszczanie sprawców w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, sporządzanie pism i wniosków do instytucji, m.in. w przedmiocie uzależnienia czy o wgląd w sytuację rodziny i dziecka, prowadzenie dochodzeń, izby dziecka;
- ochrona zdrowia – leczenie chorób psychosomatycznych i zaburzeń psychicznych ambulatoryjne i szpitalne, leczenie skutków urazów doznanych w wyniku przemocy, w tym zabiegi chirurgiczne, rehabilitacja po urazach;
- *pomoc społeczna* – zasiłki celowe, poradnictwo specjalistyczne, praca socjalna, współpraca m.in. z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, specjalistycznymi ośrodkami wsparcia, ośrodkami interwencji kryzysowej;
- oświata – zajęcia reedukacyjne i wyrównawcze, nauczanie indywidualne, klasy integracyjne, świetlice socjoterapeutyczne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii;
- *zakłady karne i areszty śledcze* – koszty utrzymania i resocjalizacji osób aresztowanych i skazanych;
- Prokuratura i sąd (karny i rodzinny) – prowadzenie spraw, opłacanie kuratorów;
- pracodawcy – gorsza wydajność pracy osób, które żyją w przewlekłym stresie, częste zwolnienia lekarskie.

6. Zasady działania Programu

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie Program oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działaniu pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom,
- jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby .

Priorytetem naszego Programu jest zapewnienie bezpłatnej, kompleksowej i profesjonalnej oferty pomocy osobom krzywdzonym.

7. Cele Programu.

Celem programu jest:

- systematyczne pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w głuchoślaskich rodzinach i konsekwencji prawnych jej stosowania ;
- zwiększenie dostępności pomocy (w tym psychologicznej) dla osób doznających przemocy w rodzinie i skuteczności ochrony ich praw;
- ochrona ofiar przemocy w rodzinie;
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- pomoc (korekcyjna, edukacyjna) dla sprawców przemocy ;
- łączenie i koordynowanie działań lokalnych;
- podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- podnoszenie kompetencji służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie.

8. Działania

Wyżej wymienione cele będą realizowane poprzez następujące działania:

- *uprzedzające* (tj. diagnoza, informacja, edukacja);
- *interwencyjne* (tj. opiekuńcze kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie, pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie);
- *wspierająco-terapeutyczne* dla osób uwikłanych w przemoc domową (ofiara, świadek, sprawca);
- *działania edukacyjno - korekcyjne* dla osób uwikłanych w przemoc domową;
- *socjalne* (min. zapewnienie warunków bezpiecznego schronienia, zapewnienie dostępu do pomocy prawnej, socjalnej i medycznej).
- *szkolenia podnoszące umiejętności zawodowe osób zajmujących się pomaganiem rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy.*

9. Realizatorzy Programu

Zadania Programu realizowane będą głównie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuchołazach oraz w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez instytucje go tworzące, w tym przez zespół interdyscyplinarny, GKRPA, Policję, sąd, szpitale itp. Każda z tych instytucji zobowiązana jest do podjęcia działania w przypadku stwierdzenia stosowania przemocy. I tak:

Do zadań gminy należy:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc wsparcia,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej;
- tworzenie zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań instytucji zajmujących się przemocą poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;

- zadania wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” .

Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania zostały określone w Uchwale Nr LI/434/10 Rady Miejskiej w Głuchołazach z dnia 10 listopada 2010r.

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć tzw. grupy robocze, których zadaniem jest:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy;
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W przypadku, gdy aktem przemocy towarzyszy picie alkoholu należy powiadomić **Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która:

- przeprowadza dokładne rozeznanie sytuacji;
- wzywa osobę nadużywającą alkoholu i stosującą przemoc na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich;

- udziela wsparcia osobom poszkodowanym;
- informuje członków rodzin o możliwościach szukania pomocy w zakresie problemów alkoholowych i przemocy domowej;
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania;
- w razie konieczności powiadamia ośrodek pomocy społecznej i wnioskuje o objęcie rodziny działaniami zgodne z kompetencjami;
- wnioskuje do sądu rejonowego o zastosowanie, wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami pomagającymi ofiarom przemocy domowej w środowisku lokalnym:
- podejmuje działania wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” .

Celem działania **pomocy społecznej** jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu. W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik OPS:

- przeprowadza wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby oraz podejmuje działania wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
- przygotowuje plan pomocy,
- monitoruje efekty podjętych działań;
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych;
- udziela szeroko rozumianego poradnictwa, np. prawnego, psychologicznego lub wskazuje miejsca gdzie można uzyskać taką pomoc;
- udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy;

- w uzasadnionych przypadkach:
 - udziela pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych,
 - udziela pomocy rzeczowej np. przekazanie odzieży, żywności,
- informuje o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym;
- wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach, ośrodkach;
- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji;
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania;
- w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Decyzję tę pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, lub ratownikiem medycznym lub pielęgniarką;
- może organizować i prowadzić np. punkty informacyjne, grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, świetlice/kluby dla dzieci (młodzieży);
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami.

Głównym zadaniem **służby zdrowia** jest ochrona zdrowia pacjenta. W zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć;
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania;
- poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy,

- wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach;
- poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji;
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb np. pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa, np. śladów ciężkiego uszkodzenia ciała, śladów podejrzanых oparzeń, wykorzystania seksualnego, powiadamia organy ścigania,
- podejmowanie działań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” .

W zakresie przeciwdziałania przemocy **organizacje pozarządowe** udzielają pomocy pedagogicznej, psychologicznej, socjoterapeutycznej dzieciom uczęszczającym do świetlicy opiekuńczo-wychowawczej lub socjoterapeutycznej.

Do podstawowych zadań **Policji** należy m.in:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennymi, współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi;
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wnioski o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). Funkcjonariusz Policji ma prawo zatrzymania sprawców przemocy w rodzinie stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego.

W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo **prokuratura** wspólnie z Policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo,
- wyjaśnienia okoliczności czynu,
- zebrania i zabezpieczenia dowodów,
- ujęcia sprawcy,
- w uzasadnionym przypadku zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego lub tymczasowego aresztowania.

Rozdział II

Diagnoza problemów przemocy w rodzinie na terenie Gminy Głuchołazy

1. Informacja o gminie

Gmina Głuchołazy należy do powiatu nyskiego. Zamieszkuje 25.101 mieszkańców z czego 14.735 to osoby zamieszkujące miasto, a 10.735 - tereny wiejskie. W skład Gminy wchodzi 17 sołectw. Głuchołazy położone są na styku Gór Opawskich, Przedgórze Paczkowskiego i Płaskowizny Głubczyckiego, nad rzeką Biała Głuchołaska. Gmina graniczy z Czechami.

Ze względu na położenie Głuchołazy obecnie nastawione są głównie na rozwój turystyki. Większe zakłady pracy zostały zlikwidowane i załamany został rynek pracy, co spowodowało wzrost bezrobocia. Według Powiatowego Urzędu Pracy w Nysie liczba bezrobotnych wg stanu na październik 2012r. wynosiła 1.705 osób co stanowi 19,2% bezrobotnych w powiecie nyskim, w tym: 804 – to bezrobotne kobiety, 307 – bezrobotni do 25 roku życia, 853 – długotrwale bezrobotni, 439 – bezrobotni powyżej 50 roku życia, 691- bez kwalifikacji zawodowych, 372 – bez doświadczenia zawodowego, 1075 - bez wykształcenia średniego, 84 - niepełnosprawni, 235 – bezrobotni z prawem do zasiłku, 671 – zamieszkali na wsi, 276 – osoby dotychczas

niepracujące, 180 – samotni rodzice, 170 – kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia, 50 – zwolnieni z przyczyn zakładu.

Rozmiar bezrobocia i ubóstwo powodują dużą marginalizację jednostek i grup społecznych oraz rozwarstwianie społeczne. Stają się także najważniejszymi i najtrudniejszymi problemami lokalnymi. Negatywne ekonomicznie i społecznie skutki bezrobocia to:

- pogorszenie sytuacji materialnej;
- pogorszenie stanu zdrowia;
- pogorszenie relacji między członkami rodziny;
- wzrost zachowań patologicznych tj. alkoholizm, przemoc.

Utrata pracy, zwłaszcza u mężczyzn wywołuje negatywne emocje, z którymi dany osobnik sobie nie radzi. Najczęściej sięga wtedy po alkohol, co doprowadza do konfliktów rodzinnych (wydaje ostatnie pieniądze, zapożycza się, przestaje szukać pracy, bo spotyka się z kolegami). Prowadzenie spraw dotyczących przemocy jest jednak trudnym i żmudnym zajęciem. O ile rodziny patologiczne, sąsiedzi bądź znajomi zgłaszają fakt przemocy o tyle trudniej wykryć przypadki rodzin dobrze sytuowanych mieszkających w domach jednorodzinnych, w rodzinach z osobami na wysokim stanowisku. W środowisku nadal zjawisko przemocy jest tematem wstydliwym, głównie dla ofiary przemocy. Ponadto przemoc prowadzi do powstawania szkód zdrowotnych (fizycznych i emocjonalnych), których jednym ze skutków jest rezygnacja z poszukiwania pomocy i wycofanie oraz przekonanie, że nic ani nikt nie zmieni sytuacji. Ze zjawiskiem przemocy na terenie Gminy Głucholazy spotykają się policjanci, pracownicy socjalni, lekarze, pedagodzy, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy Poradni dla osób z problemami alkoholowymi oraz inni. W związku z tym, że z przemocą stykają się przedstawiciele różnych instytucji warto więc stworzyć jednolity system pomocy ofiarom przemocy domowej przy współpracy właśnie tych wszystkich instytucji.

2. Dostępne dane liczbowe na temat zjawiska przemocy

Przemoc domowa w kraju w 2009r.

Liczba ofiar przemocy wg Niebieskiej Karty	Interwencje policji w związku z przemocą w domach	Liczba zatrzymanych sprawców przemocy
132,7 tys.	81,4 tys.	34,7 tys.

Tabela nr 1. Źródło: Dziennik Gazeta Prawna nr 118 z dn. 21.06.2010

Komisariat Policji w Głucholazach

Lp	Działania	2007r.	2008r.	2009r.	2010	2012 do 30.11
	<i>Liczba interwencji domowych</i>	167	200	659	718	541
2.	Rozpoczęta procedura Niebieskiej Karty	9	40	148	76	30
3.	Liczba osób pokrzywdzonych w tym: Kobiety(K) Mężczyźni (M) Nieletni (N)	9 K-9 M- 0 N- 0	40 K-39 M- 1 N-0	148 K-144 M- 3 N-1	76 K- 72 M-4 N- 0	30 K- 29 M-1 N- 0
4.	Liczba sprawców przemocy w tym pod wpływem alkoholu (A)	9 A-9	40 A-35	148 A-118	76 A-68	30 A-26
5.	Liczba sprawców przemocy w tym: Kobiety (K) Mężczyźni (M) Nieletni (N)	9 K-0 M-9 N-0	40 K-1 M-39 N-0	148 K-3 M-145 N-0	76 K-4 M- 72 N-0	30 K-1 M- 29 N-0

Tabela nr 2. Dane otrzymane z Komisariatu Policji w Głucholazach.

Na podstawie danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Głuchołazach można stwierdzić, że liczba interwencji domowych w 2009r. wzrosła o ponad 200%. O ponad 200% zwiększyła się tym samym liczba zakładanych Niebieskich Kart. Sprawcy przemocy domowej najczęściej są mężczyznami i są pod wpływem alkoholu. Jednostkową przemoc kobiet względem mężczyzn zanotowano w 2008 i 2009r. Jak widać z uzyskanych danych alkohol jest główną przyczyną awantur domowych, które kończą się interwencją policji, podczas której sprawca przemocy zostaje pouczone o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy lub zatrzymany do wytrzeźwienia.

Prokuratura Rejonowa w Prudniku

Lp.	Działania	2007r.	2008r.	2009r.
1.	<i>Liczba postawionych aktów oskarżenia :</i> <i>w tym z</i> <i>np. 207 §1 KK (207)</i> <i>np. 209 §1 KK(209)</i> <i>np. 201 KK (201)</i>	 <i>207- 8</i> <i>209-2</i> <i>201- 0</i>	 <i>207-53</i> <i>209-31</i> <i>201-0</i>	 <i>207-50</i> <i>209-53</i> <i>201-0</i>
2.	W wyniku postępowania sądowego umorzono spraw ogółem	1	6	7
3.	W wyniku postępowania sądowego skazano ogółem <i>w tym z:</i> <i>np. 207 §1 KK (207)</i> <i>np. 209 §1 KK(209)</i> <i>np. 201 KK (201)</i>	 <i>Ogółem-8</i> <i>207-6</i> <i>209-2</i> <i>201-0</i>	 <i>Ogółem –71</i> <i>207-41</i> <i>209-30</i> <i>201-0</i>	 <i>Ogółem- 97</i> <i>207-46</i> <i>209-51</i> <i>201-0</i>

Tabela nr 3. Dane otrzymane z Prokuratury Rejonowej w Prudniku.

Jak wynika z przedstawionej powyżej tabeli coraz więcej osób zostaje skazanych z np. 207 i 209 KK. Artykuły te mówią o tym, że kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym

lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną, podlega karze pozbawienia wolności oraz kto uporczywie uchyla się od wykonania ciężącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie lub karze ograniczenia lub pozbawienia wolności.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nysie

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nysie swoją pomocą obejmuje osoby zamieszkujące teren Powiatu Nyskiego. Nie są prowadzone statystyki dotyczące osób korzystających z oferowanej pomocy w rozbiciu na poszczególne gminy. Warto jednak zauważyć, iż pomimo pomocy oferowanej od kilku lat liczba osób korzystających nie zmniejsza się.

Lp.	Rok	Liczba osób
1.	2007	303
2.	2008	250
3.	2009	275
4.	2010	259

Tabela nr 4. Liczba osób korzystających z pomocy OIK. Dane otrzymane z OIK w Nysie

Podstawową działalnością OIK jest szeroko rozumiane poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne oraz krótka interwencja. Ośrodek nie zajmuje się terapią długoterminową.

Lp.	Poradnictwo/ lata	2007	2008	2009	2010
1.	Porady interwencyjne	267	245	260	221
2.	Porady prawne	172	139	143	151

Tabela nr 5. Liczba udzielonych porad specjalistycznych w latach 2007-2009. Dane otrzymane z OIK w Nysie

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Prudniku udzielił 19 osobom do końca listopada 2012r. 4 porady prawne. Porad interwencyjnych łącznie było 53.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej ZOZ w Głucholazach

lata	Liczba osób leczona w Oddziałach Szpitalnych	Liczba osób leczona ambulatoryjnie
2007	4	28
2008	6	24
2009	5	19

Tabela nr 6. Liczba osób leczonych w ZOZ W Głucholazach w latach 2007-2009. Dane otrzymane z SP Zakład Opieki Zdrowotnej ZOZ Głucholazy

Dane powyższe nie wskazują na zwiększające się zjawisko przemocy, a tym samym zwiększającą się liczbą osób wymagających leczenia. Może to jednak świadczyć, o tym że oprawcy wiedzą jak bić, jak również o tym, że ofiary nie chcą korzystać z leczenia publicznego, wolą np. leczyć się domowymi sposobami.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Alkoholizm wnosi do rodzin ogromne spustoszenie zarówno moralne jak i emocjonalne. Jest to nie tylko poważne zagrożenie rozwoju osobistego lecz próba poprawienia sobie samopoczucia przy użyciu środków odurzających.

Lp.	Poradnictwo/ lata	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1.	Wnioski, które wpłynęły do GKRPA	43	51	34	43	38	67
2.	Wnioski skierowane do Sądu	25	27	18	20	15	35
3.	Przemoc zgłoszona na Policję	1	1	2	-	-	4
4.	Przemoc zgłoszona do Sądu (Wydż. Rodzinny i Nieletnich)	1	1	2	2	-	2
5.	Przemoc zgłoszona do Prokuratury	0	0	1	-	-	-

Tabela nr 6. Działalność GKRPA dotycząca alkoholizmu i przemocy. Źródło GKRPPA.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje sposób rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Analizując liczbę osób zgłaszanych do GKRPA w danym roku należy pamiętać, że ustawową procedurą objęte są nie tylko zgłoszenia w danym roku kalendarzowym. Podejmuje się bowiem działania skierowane do wszystkich osób zarejestrowanych jako osoby nadużywające alkoholu. Są to sprawy, które ze względu na specyfikę choroby alkoholowej (nawroty, niekonsekwentne mechanizmy obronne, a zwłaszcza mechanizm zaprzeczeń) są rozciągnięte w czasie, wstrzymywane i odnawiane. Stąd działania nie mogą ograniczać się tylko do zgłoszeń bieżących. Obowiązek poddania się sądowemu leczeniu odwykowemu trwa nie dłużej niż 2 lata od chwili uprawomocnienia się postanowienia sądu, po tym okresie całą procedurę trzeba zacząć od nowa.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Głucholazach

Lp.	Rok	Liczba osób, którym udzielono pomocy w związku z przemocą
1.	2007	10
2.	2008	12
3.	2009	29
4.	2010	60
5	2011	51
6.	2012	54

Tabela nr 7. Liczba osób którym udzielono pomocy ze względu na przemoc. Źródło OPS w Głucholazach.

Jak wynika z powyższych danych do Ośrodka Pomocy Społecznej trafia coraz więcej osób, które oczekują pomocy z tej instytucji w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie. Ośrodek świadczy pomoc finansową, jak również w postaci pracy socjalnej. 41 przypadków zostało zgłoszonych do zespołu interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny

Zespół został powołany Zarządzeniem Burmistrza Głuchołaz z dnia 2 lutego 2011r. W skład zespołu weszło 11 osób będących przedstawicielami instytucji, o których mówi ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W bieżącym roku do Zespołu zgłoszono 54 przypadki przemocy. Członkowie Zespołu spotykali się w 2012r. 65 razy i odbyło się 127 posiedzeń grup roboczych.

Na podstawie prowadzonej dokumentacji stwierdza się, iż w roku 2012 (do dnia 30.11.2012r.) do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły łącznie 54 Niebieskie Karty.

Niebieskie Karty zostały założone przez następujące instytucje:

- jednostki organizacyjnej pomocy społecznej -17
- Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych-3
- Policję-30
- oświatę-3
- ochronę zdrowia-1

Realizacja zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar odbywała się m.in. dzięki środkom finansowym zabezpieczonym w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w Głuchołazach, a także finansowana była ze środków pozyskanych w ramach rządowego Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej”. Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane były także w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach tych zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Głuchołazach działa Punkt Konsultacyjny, w którym osoby mogą skorzystać z bezpłatnego poradnictwa socjalnego, psychologicznego i prawnego. 25 osób pracujących w obszarze przemocy uczestniczyło w Głuchołazach w szkoleniu

dwudniowym, trzy osoby uczestniczyły w szkoleniu podstawowym Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Warszawie, dwie osoby uczestniczyły w szkoleniu zaawansowanym dla osób pracujących z osobami stosującymi przemoc oraz dwie osoby uczestniczyły w szkoleniu Studium Pomocy Ofiarom Przemocy w Warszawie. Cały rok prowadzona była grupa wsparcia dla ofiar przemocy, a także akcja informacyjna (tj. rozpowszechnienie plakatów, ulotek). Od września prowadzone było poradnictwo specjalistyczne dla osób stosujących przemoc- zajęcia interwencyjno-edukacyjne, na które zgłosiło się 16 osób.

3. Analiza SWOT

MOCNE STRONY

- gotowość i umiejętność współpracy instytucji i organizacji pozarządowych,
- istnienie sprawdzonych procedur (Niebieskie Karty),
- propozycje wdrożenia nowych procedur i rozwiązań,
- działalność informacyjna instytucji współpracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- dobre kontakty z mediami,
- odpowiedzialność i zaangażowanie kadry,
- rosnące wzajemne zaufanie do osób i instytucji,
- istniejące zaplecze instytucjonalne m.in.: świetlica opiekuńczo-wychowawcza, świetlica socjoterapeutyczna, środowiskowy klub wolontariatu, klub seniora, OPS, jednostki leczenia odwykowego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policja, prokuratura, sąd i kuratorzy sądowi.

SŁABE STRONY

- brak miejsc na terenie gminy, gdzie można umieścić ofiarę, a co za tym idzie koszty dowozu do ośrodka wsparcia i koszty pobytu ofiary (i dzieci);
- brak usystematyzowanej współpracy instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- niedostateczna wiedza o wzajemnych kompetencjach i zapleczu instytucji pomagających;
- niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących przepisów prawnych;

- brak warunków do wykonania egzekucji eksmisji wobec sprawców przemocy;
- zbyt mała ilość programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy (oświata, służba zdrowia, pomoc społeczna...);
- koncentracja na przemocy pomiędzy dorosłymi, a niedostateczne zauważanie przemocy wobec dziecka i osób starszych;
- niski poziom świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie i jej konsekwencji i wynikająca z tego bierność i tolerancja społeczna dla tego zjawiska. Nadal funkcjonujące w społeczności stereotypy na temat przemocy.

ZAGROŻENIA

- brak zaplecza zabezpieczającego egzekucje eksmisji sprawców przemocy w rodzinie;
- nadal funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy w rodzinie;
- brak jednolitej metodologii zbierania danych nt. przemocy w rodzinie na terenie gminy, co skutkuje niepełną diagnozą i niewystarczającym rozeznaniem potrzeb, a w konsekwencji nieprawidłowymi działaniami ujętymi w Programie;
- występowanie sprzeczności pomiędzy istniejącymi przepisami prawa, a możliwością ich wykonania w praktyce przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości;
- niski poziom wiedzy społecznej nt. istniejącego zaplecza i możliwości korzystania z pomocy;
- w związku z wysoką ceną szkoleń specjalistycznych-niskie kompetencje osób z tzw. „grupy pomagaczy” , co może oznaczać pomoc nieprofesjonalną i mniejszą efektywność w pracy
- brak superwizji „pomagaczy”, co może prowadzić do wypalenia zawodowego lub/ i udzielania „nieefektywnej” pomocy.

4. Metody i formy pracy adresowane do osób i rodzin znajdujących się w sytuacji przemocy w rodzinie:

- poradnictwo rodzinne
- interwencja kryzysowa
- poradnictwo psychologiczne, terapeutyczne i prawne
- warsztaty,
- poradnictwo pedagogiczne, doradztwo i edukacja
- praca socjalna
- konsultacje medyczne

5. Instytucje, w których może być udzielona pomoc ofiarom przemocy:

➤ **na terenie gminy i powiatu**

Lp.	Jednostka	Miejscowość	Kontakt	Jaka pomoc jest oferowana
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Głuchołazy	77/439-19-25	Praca socjalna, Niebieska Karta, pomoc finansowa-zasiłki, pomoc wolontarystyczna, współpraca z ośrodkami wsparcia
2.	Komisariat Policji	Głuchołazy	997, 112 77/409-24-20	Pomoc interwencyjna. Niebieska Karta
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Głuchołazy	77/40-92-134	Zgłoszenie konieczności leczenia odwykowego osoby, wnioskowanie do sądu o zastosowanie leczenia osoby uzależnionej, Niebieska Karta
4.	Polski Komitet Pomocy Społecznej	Głuchołazy	77/439-15-32	Wydawanie posiłków, w tym w porozumieniu z OPS, paczki żywnościowe z Banku Żywności
5.	Świetlica socjoterapeutyczna przy PKPS	Głuchołazy	77/439-62-82	Socjoterapia dzieci z rodzin niedostosowanych społecznie, zajęcia interpersonalne, profilaktyczne, ogólnorozwojowe

6.	Świetlica środowiskowa	Głuchołazy	77/ 439-49-49	Świetlica dla dzieci z rodzin ubogich, dysfunkcyjnych, ze środowisk wykluczonych społecznie
7.	Poradnia Odwykowa	Głuchołazy	77/439-57-95 wew. 44	Leczenie i terapia osób uzależnionych i współuzależnionych
8.	Zakład Opieki Zdrowotnej (pogotowie ratunkowe, szpital, poradnie) Poradnia ESKULAP	Głuchołazy	999, 112 77/439-19-50 77/439-14-05	Ratowanie życia, obdukcja lub zaświadczenie lekarskie, leczenie, Niebieska karta
9.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Nysa	77/448-25-25	Poradnictwo psychologiczne, terapeutyczne, prawne
10.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Nysa	77/448-25-25	Zapewnienie opieki nad dzieckiem, gdy nie jest możliwa opieka ze strony rodziny, prowadzenie rodzin zastępczych
11.	Pedagog szkolny	w zależności od adresu szkoły		Pomoc pedagogiczna, opiekuńczo-wychowawcza, Niebieska Karta
12.	Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, Dom Dziecka Pogotowie Interwencji Społecznych	Paczków Nysa	77/431-65-23 77/431-08-28	Prowadzenie placówek całodobowych dla dzieci tj. domu dziecka i Pogotowia Interwencji Społecznej.
13.	Noclegownia Caritas	Nysa	77/433-56-27	Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn, w sytuacjach sporadycznych mogą być przyjęte kobiety
14.	Schronisko im. Św. Brata Alberta	Bielice	77/431-11-56 77/420-23-37	Schronisko dla bezdomnych mężczyzn

➤ **na terenie województwa**

Lp.	Jednostka	Miejscowość	Kontakt	Jaka pomoc jest oferowana
1.	Stowarzyszenie „Godność Praca”	Opole	77-441-83-74	Ośrodek pomocy dla osób pokrzywdzonych przestępstwem (bezpłatne porady)

				psychologiczne i prawne)
2.	Uniwersytecka Studencka Poradnia Prawna „Klinika Prawa”	Opole	77-41613-86	Bezpłatne porady udzielane przez studentów prawa
3.	Diecezjalna Poradnia Rodzinna	Opole	77-442-55-50	Specjalistyczna pomoc duchowa, psychologiczna, terapeutyczna i prawna dla rodzin z problemem alkoholowym, konflikt małżeński, narkomania, przemoc...
4.	Stowarzyszenie „Zagubieni w świecie”	Opole	77-453-01-63	Wspieranie działań mających na celu minimalizację i zapobieganie patologiom społecznym
5.	Świetlica „Iskierka” TPD	Opole	77-458-00-92	Tworzenie społecznego ruchu na rzecz pomocy dzieciom, ochrona dzieci przed patologią społeczną, przemocą...
6.	Towarzystwo Rozwoju Rodziny	Opole,	77-454-48-45	Przeciwdziałanie przemocy, formom nacisku, wymuszeń, represji w dziedzinie planowania rodziny, zapobieganie szerzeniu się HIV i chorób przenoszonych drogą płciową, prostytucji, uzależnień, przemocy
7.	Stowarzyszenie Aktywnej Pomocy Rodzinie „Alternatywa”	Prudnik	502113831	Doradztwo w zakresie narkomanii, alkoholizmu, przemocy w rodzinie, działania na rzecz ofiar handlu ludźmi, doradztwo w zakresie maltretowania osób, molestowania seksualnego
8.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	Opole	77-455-63-90 wew.3, 77-455-63-91 77-455-63-92	Pomoc specjalistyczna ofiarom przemocy domowej, w tym pomoc prawna, pedagogiczna, interwencyjna, terapeutyczna, socjalna. Ośrodek udziela schronienia ofiarom przemocy.
9.	Dom Matki i Dziecka	Opole	77/454-07-60	Udzielanie schronienia i możliwości pobytu kobietom w ciąży i samotnym matkom po przemocy, pomoc socjalna

Rozdział III

ZADANIA I REALIZACJA

GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

oraz OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE na 2013 rok

1. Plan działań

a. działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

Zadanie to obejmuje posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, które w ramach swoich kompetencji będą pomagać osobom doznającym przemocy oraz członkom ich rodzin.

Dodatkowo zostanie rozprowadzona ulotka informująca o możliwościach uzyskania pomocy w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie, w tym o działalności Zespołu.

b. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach tego zadania kontynuowana będzie działalność punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy, gdzie będzie m.in. prowadzone regularne poradnictwo psychologiczne, prawne i socjalne. Ponadto nadal będzie działać grupa wsparcia dla osób doznających przemocy.

c. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

W ramach tego zadania kontynuowana będzie współpraca z najbliższymi ośrodkami wsparcia ofiar przemocy.

d. ochrona ofiar przemocy przed dalszym krzywdzeniem.

Zadanie to, to przede wszystkim zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa poprzez szybką i skuteczną interwencję służb do tego uprawnionych oraz podjęcie czynności, które zabezpieczą ofiarę przemocy przed dalszym jej krzywdzeniem np. odseparowanie osoby krzywdzonej od sprawcy przemocy, uniemożliwienie mu korzystania z wspólnie zajmowanego mieszkania, wprowadzenie zakazu kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej itp.

e. szkolenie osób zajmujących się udzielaniem pomocy rodzinom, w których występuje przemoc.

Aby rodziny, w których występuje przemoc objąć profesjonalną i kompleksową pomocą niezbędne jest posiadanie wiedzy i umiejętności w tym zakresie. Stąd

konieczne są dalsze szkolenia opierające się na warsztatach umożliwiających nabycie odpowiednich kompetencji odnośnie rozpoznawania zjawiska przemocy, pracy z ofiarą i sprawcą, tworzenia planów pracy i diagnoz.

f. pomoc dla sprawców przemocy.

W ramach tego zadania planowane jest udzielanie pomocy dla sprawców przemocy, którzy będą chcieli z niej skorzystać.

2. Harmonogram realizacji zadań

	Zadanie	Termin
1.	a) Działanie zespołu interdyscyplinarnego b) Rozprowadzenie ulotek informujących o możliwościach uzyskania pomocy w przypadkach wystąpienia przemocy	I-XII 2013 I-XII 2013
2.	Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: a) uruchomienie bezpłatnego poradnictwa: psychologicznego i prawnego – punkt wsparcia ofiar przemocy w rodzinie (dyżur psychologa, prawnika i pracownika socjalnego) ; b) kontynuowanie działalności grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy	I-XII 2013 I-XII 2013
3.	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz ochrona przed przemocą	I-XII 2013
4.	Szkolenie osób zajmujących się udzielaniem pomocy rodzinom , w których występuje przemoc	V-XII 2013
5.	Pomoc dla sprawców przemocy	I-XII 2013

Środki finansowe na realizację programu pochodzą z budżetu gminy. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Głucholazach